

ליל שבת קודש פרשת תולדות ה'תשס"ט

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן סי' ל"א המדבר מענין ד' שנכנסו לפרדס, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על כמה נקודות שבתורה זו של רביז"ל), כל אחד לפי מה שהוא נכסף, כך הוא מצייר ומפרש אותיות התורה, כי בהתורה כלול אחיזת טוב ורע, (הושע י"ד) "וצדיקים ילכו בם ופשעים יכשלו בם", היינו כל אחד לפי הכיסופין שלו שמהם נעשים נפשות, על ידי זה עושה נקודות לאותיות התורה, ונצטיירו האותיות, ונתפרשו לטוב או להיפוך חס ושלום, וזהו: 'אם הרב דומה למלאך ה' צבאות', כי הרב צריך גם כן שיהיה לו שני כוחות שיש להתורה סם חיים וסם, באופן שיהיה אפשר להתקרב אליו לקבל כרצונו, "צדיקים ילכו, ופשעים יכשלו", אם הוא משתוקק לעבודת השם יתברך, יוכל לקבל מהרב דרך ישרה לעבוד את ה', ואם לאו, ומינא יש בלבו, יוכל גם כן למצוא בהרב דבר שיקציץ בנטיעות ויכפר בכל חס ושלום: וזה (חגיגה י"ד): 'ארבעה שנכנסו לפרדס, רבי עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום, בן עזאי הציץ ונפגע, בן זומא הציץ ומת, אחר קציץ בנטיעות', ואלו הארבע בחינות הם נמצאים בכל בני אדם הרוצים ליכנס לעבודת ה', ולהתקרב להצדיק והרב שבדור, כי יש מי שהוא נכנס ונתקרב להצדיק, והוא מקבל ממנו דרך ישרה לעבודת ה' לפי מדרגתו וערכו, והוא בחינת צדיק, בחינות רבי עקיבא, שנכנס בשלום ויצא בשלום, ויש מי שהוא בחינת הציץ ומת, הציץ ונפגע, היינו שנתלהב לבו מאד, מגודל האור וההתלהבות שהאיר בו הצדיק ביתר שאת למעלה ממדרגתו, ועל ידי זה יוכל למות, וזה בחינת הציץ ומת, ויש מי שיוצא מדעתו מחמת שעולה למעלה ממדרגתו, והוא בחינת הציץ ונפגע, אך על כל פנים אפילו הציץ ומת הציץ ונפגע, שניהם הם בחינות צדיק, ועליהם גם כן נאמר: "צדיקים ילכו בם", רק שלא נכנסו ויצאו בשלום כמו רבי עקיבא, ויש מי שמתקרב להצדיק ומקציץ בנטיעות וכופר בכל חס ושלום, והוא נקרא רשע, וזה בחינות אחר, וזה בודאי 'מינא היתה בלבו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שם מ"ו:): על אחר, ועל כן בהכרח שימצא בהצדיק את שלו, שימצא דבר שיקציץ בנטיעות על ידו, ועל זה נאמר: "ופשעים יכשלו בם" כי הרב בהכרח שיהיה לו שני הכחות אלו וכו', עיין שם כל זאת בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה רביז"ל מגלה כאן סוד גדול בענין קבלת התורה והתקרבות אל הצדיק, איך יזכה אדם להגיע אל מדריגת רבי עקיבא, שיהיה נכנס בשלום ויצא בשלום, ויזכה לקבל את התורה בשלימות, והענין, על פי מה שאמרו חכמינו הקדושים (חגיגה י"ד): ד' נכנסו לפרדס, בן עזאי, בן זומא, אחר, ורבי עקיבא, בן עזאי הציץ ומת, בן זומא הציץ ונפגע, אחר קיצץ בנטיעות, ורבי עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום, "פרדס" הוא ענין התגלות אלקותו יתברך בעולם על ידי התורה הקדושה, כי יש נ"ג פרשיות בתורה, שהם כמו ג"ן ופרדס נהדר, שצומחים בהם צמחים נפלאים שהם השגות אלקותו יתברך, וכל פרשה מנ"ג פרשיות התורה מגלה לנו אמתת מציאותו יתברך באופן אחרת, כי כל מצוה וכל סיפור של התורה מגלה לנו איך הקדוש ברוך הוא נמצא בכל פרטי הבריאה, ויכולים לעבדו יתברך עם כל פרט ופרט, על בן צריכין ללמוד את התורה, וליכנס אל ג"ן ופרדס התורה, עם רצון וחשק למצוא אלקותו יתברך בתוך הבריאה, ולא לעשות הבדל והפרש בין רוחניות לגשמיות, וזה היה מדריגת רבי עקיבא, שנכנס בשלום ויצא בשלום, היינו שהיה לו הצמצום הקדוש למצוא אלקותו יתברך בכל דבר, והן כשהיה נכנס להשגות רוחניות, והן כשהיה יוצא לדברים גשמיים, בכל דבר היה מוצא אלקותו יתברך, מה שאין כן בן עזאי ובן זומא, לא היה להם הצמצום הקדוש הזה, ובן עזאי אמר (יבמות ס"ג): נפשי חשקה בתורה, ולא רצה להתחתן, ולהוליד בנים, ובן זומא היה משושטט בחכמות עליונות עד שלא ראה רבי יהושע בן חנניה עומד כנגדו ולא קם מלפניו (חגיגה פ"ג), כי לא היה להם הצמצום למצוא אלקות גם בעולם הגשמי, ועל כן בן זומא יצא מדעתו, ובן עזאי נפל ומת, כי לא יכולים להתקיים בעולם הגשמי, רק כשיש בקיאות למצוא אלקות גם בתוך הגשמיות, אבל אם נמשכים רק אחר רוחניות, ומבדילים ומפרישים אותו מן הגשמיות, לא יכולים להתקיים בעולם הזה, ואלישע-אחר קיצץ בנטיעות ויצא לתרבות רעה רחמנא ליצלן, כי לא הבין איך רוחניות וגשמיות מתחברים ביחד, והלך אחר הגשמיות, ויצא מעולמו לגמרי רחמנא ליצלן, ורק רבי עקיבא שהיה לו בקיאות עצומה לחבר רוחניות וגשמיות ביחד התקיים, ונכנס בשלום ויצא בשלום, כי ארבעים שנה היה עם הארץ, וידע מה נקרא חיים בלי התורה, וכשזכה אחר כך ללמוד תורה, הבין היטיב שהתורה מחיה ומקיים כל הבריאה כולה, ולכן לא הפריד כלל בין רוחניות וגשמיות, רק הרים והגביה כל הגשמיות אל הרוחניות, וגילה אלקותו יתברך מכל הבריאה כולה.

והנה כל עיקר הצלחת אדם בלימוד התורה, תלוי בצמצום הקדוש הזה, כי עיקר המניעה מלימוד היא שרוצה ללמוד כל היום וכל הלילה בלי גבול, ומחמת שזה אי אפשר, לכן אינו לומד כלום, מה שאין אם היה לו צמצום הקדוש לדעת "גם מעט טוב", וכמו שאמר רביז"ל למוהרנ"ת ז"ל "אביסעל איז אויך גוט", אזי היה מתחיל

ללמוד מעט, ואחר כך עוד מעט, ועוד מעט, עד שהיה לומד כל התורה כולה, ולכן אותיות עקיב"א הוא ראשי תיבות יש ק'ונה ע'זלמו ב'שעה א'חת (כמובא בספר "זינת אלם" להרמ"ע מפאנו חלק א' פרק מ"ו), כי דייקא רבי עקיבא שהיה לו הצמצום הקדוש, גילה סוד זה, שיכולים לקנות חיי עולם הבא גם עם "שעה אחת", היינו ללקט שעה אחת קמנה, ואחר כך עוד שעה אחת קמנה, עד שיצטרפו כולם לחשבון גדול, נמצא שמדת הצמצום הוא עיקר גדול בעבודת ה' ובלמוד התורה, ודייקא על ידי שיש לאדם מדת הצמצום יזכה להגיע אל השגות גבוהות בתורה ובעבודת השם יתברך, אשרי לו.

והנה רביז"ל מוסיף עוד חידוש נפלא, שגם בהתקרבות אל הצדיק צריכין מדת הצמצום, לקחת מן הצדיק בהדרגה ובמדה, ולא לצאת מן הגבול והצמצום, כי מי שמתלהב יותר מדי בהתקרבותו אל הצדיק, יכול לצאת מדעתו או ליפול ולמות חס ושלום, כי בוודאי אצל הצדיק שרוי אור גדול מאד, ומי שזוכה למעום קצת מאורו מתלהב מאד לעבודת ה', ומרוב תבערת לבו נדמה לו שאולי טוב להפריש מכל גשמיות עולם הזה, ולעסוק רק ברוחניות כל היום וכל הלילה, אבל גם זה אינו טוב, כי אם אין לאדם מדת הצמצום, יכול לצאת מדעתו או ליפול ולמות חס ושלום, או כשרואה שאינו יכול להמשיך בעבודתו, הוא מהפך הקערה על פיה ומתחיל לרדוף את הצדיק ולדבר עליו כל דבר אסור רחמא ליצלן, ולכן מוכרחים להשתמש עם מדת הצמצום, ולקחת מן הצדיק התעוררות כפי מדרגתו והשגתו, ועליו להבין, שגם הצדיק בעצמו אינו יוצא מן הגבול והצמצום, רק עובד את השם יתברך עם כל הגשמיות והחומריות שלו, כי הצדיק יודע עצות נפלאות בעבודת השם יתברך איך להעלות כל הגשמיות אל השם יתברך, ולעשות עבודה שלימה מכל פרט ופרט, ולכן כל מי שמתקרב אל הצדיק באמת, מקבל ממנו גם את הצמצום הקדוש הזה, ומקבל ממנו לימודים נפלאים איך לעבוד את הקדוש ברוך הוא עם כל מה שעובר עליו בחיים, ואז הוא מקורב אל הצדיק באמת, ויזכה להגיע אל רב טוב הגנוז והצפון בזה ובבא לנצח, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב (בראשית כ"ה) ויתרוצצו הבנים בקרבה ותאמר אם כן למה זה אנכי ותלך לדרוש את ה', ופירש רש"י, על כרחך המקרא הזה אומר דרשוני, שסתם מה היא רציצה זו, וכתב, אם כן למה זה אנכי, רבותינו דרשוהו לשון ריצה, כשהיתה עוברת על פתחי תורה של שם ועבר, יעקב רץ ומפרכם לצאת, עוברת על פתחי עבודת כוכבים, עשו מפרכם לצאת וכו', ותלך לדרוש את ה', לבית מדרשו של שם וכו', עיין שם, ויש להבין מהו הלשון שאמרה רבקה "אם כן למה זה אנכי",

מהו ענין "אנכי" זאת, וכן למה דרשו חכמינו הקדושים תיבות "לדרוש את ה'" על בית מדרשו של הצדיק, והנה על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי כשראתה רבקה הצדיקת שיש וולד בקרבה שמתלהב מאד לצאת בפתחי בית המדרש ללמוד, אבל אחר כך כשעוברת על פתחי עבודה זרה גם כן מפרכם לצאת, הבינה שזה מחמת חסרון הצמצום, שהנה הוולד מתלהב מאד לעבוד את ה', אבל מחמת חסרון הצמצום חוזר ונופל עד רוצה ללכת לבית עבודה זרה רחמנא ליצלן, שזהו הפגם של אלישע-אחר, שדייקא אחר שעלה למדריגה גדולה בפרדס, חזר ונפל וקיצץ בנטיעות רחמנא ליצלן, ולכן אמרה, **אם כן למה זה אנכי, "אנכי" מרמוז על התורה הקדושה, הכלולה בעשרת הדיברות המתחלת עם תיבת "אנכי" ה' אלקיך** (כמובא בספר הקדוש "נועם אלימלך" פסוק זה), **כי איך יקבלו בניי את התורה הקדושה אם אין להם מדת הצמצום, כי היא לא ידעה ששני עוברים במעיה, רק חשבה שזה עובר אחד, והנה הוא מתלהב מאד להתקרב אל השם יתברך, והנה הוא נופל למחשבות של עבודה זרה רחמנא ליצלן, נמצא שאין לו צמצום כלל, ולכן ותלך לדרוש את ה', שהלכה לבית מדרש של שם, שהוא ענין התקרבות לצדיק, ללמוד ממנו דרך הצמצום הקדוש, שהוא דרך התנא הקדוש רבי עקיבא, שנכנס בשלום ויצא בשלום, והיה לו בקיאות אמיתי איך להעלות כל גשמיות הבריאה אל הקדוש ברוך הוא, ועל ידי הצדיק תקבל עצה טובה בחיים.**

וזהו, ויאמר ה' לה שני גוים בבטנך ושני לאומים ממעיך יפרדו וגו', שנאמר לה ששני וולדות במעיה, אחד מושלם בצדקתו, ויש לו מדת הצמצום להגיע לשלימות העבודה, ולקבל התורה במדה וצמצום כראוי, שזה א' יעקב"ב, אותיות עקיב"א, כמובא בכתבי האריז"ל (שער הגלגולים הקדמה ל"ז), כי זה היה דרך התנא הקדוש רבי עקיבא, ואחד מושלם ברשעו, ואין לו שום שייכות אל התורה ואל הקדושה, ואדרבה יעקב רודף אחריו להוציא ממנו הניצוץ הקדוש, שזהו וידו אוחות בעק"ב עשו, ואיתא בכתבי האריז"ל (שער הגלגולים הקדמה ל"ז), שהוציא יעקב מעשו נשמת רבי עקיבא, שהיה בן גרים, והחזיר אותו אל הקדושה, וכמבואר בדברי רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' י"ז), שגרים באים על ידי שנתעורר הניצוץ קדוש שבקרנם לחזור אל הקדושה, כי דייקא יעקב יש לו הכח לבטל הקליפות של עשו וישמעאל מן העולם, וכמובא בספר "קהלת יעקב" שיעקב"ב ראשי תיבות ביטל קליפות עשו וישמעאל, וכל זה נתגלה לרבקה אמינו דייקא בבית מדרשו של שם, כי דייקא על ידי התקרבות אל צדיקים, זוכים לקבל דרך הצמצום הקדוש, ולהיות נכנס בשלום ולצאת בשלום, והשם יתברך יזכינו להיות מקורבים אל צדיקים אמיתיים באמת, ולקבל מהם לימודם הנפלאה עדי נזכה לעלות ולהכלל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת תולדות ה'תשס"ט

בשבת קודש בבוקר, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל במעשה מחיגר מעשה ג' דף ס', עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל ממשיך לספר, ויש דרך אחר, באשר שיש צדיקים, שמקבלים על עצמם יסורים, ומוליכים אותם הפריצים בשלשלאות, ואין להם כח ברגליהם, ומפזרים תחתיהם מאותו האבק של אותו הדרך, ויש להם כח ברגליהם, על כן תלך לשם, שיש שם הרבה אבק, ויהיה לך רפואה על רגליך (כל זה דברי החמה אל הלבנה), והוא שמע כל זה, כי יש דרך של צדיקים שמקבלים על עצמם יסורים בשביל ישראל, לכפר על עוון הדור, והם עושים חליפין, שמחליפין עם השם יתברך ההשפעה וההשגחה שהיה ראוי לבא עליהם, שאינם רוצים זאת ההשפעה וההשגחה, רק הם בוחרים בהשפעה והשגחה רוחניות, ומקבלין על עצמם יסורין (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ס"ג), ועל צדיק זה נאמר (ישעיה נ"ג) והוא מחולל מפשעינו מדוכא מעונותינו מוסר שלומינו עליו ובחבורתו נרפא לנו, שעל ידי המכות והחבורות שלו, נרפאין נשמות ישראל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ע"א), והנה הפריצים והרשעים מצערים הצדיקים מאד, ומאיפוא יש לצדיקים כח לסבול צער ויסורין אלו? על ידי האבק ששמים תחת רגליהם, יש להם כח לסבול הכל, כי אב"ק ראשית תיבות א'זת ב'רית ק'ודש, כי על ידי שמירת אות ברית קודש, יש לצדיקים כח עצום לסבול הכל, ולכפר על עוון הדור, כי שומר הברית נקרא **בועז** (תיקוני זוהר תיקון ל"א), על שם **בו עז בו תוקפא**, שהוא גבורה דקדושה (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' י"א), ולכן כל מי שמתקרב אל צדיק זה, ומתאבק בעפר רגליו, זוכה גם כן לשמירת הברית, ונמשך עליו רפואת הנפש ורפואת הגוף גם יחד.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שהיה סיפור מפורסם בין אנשי שלומינו בדור הקודם, שפעם בערב ראש השנה הביא אחד מאנשי שלומינו את בנו שהיה משותק על רגליו רחמנא ליצלן, להקיבוץ של אנשי שלומינו באומין, ואחר שגמרו אנשי שלומינו את התפילות ואת הבכיות בערב ראש השנה, וכבר הלכו כולם להקלוזי להתפלל מנחה של ערב ראש השנה, הלך האיש הנ"ל עם בנו על כתיפיו אל ציון רביז"ל, וקיבץ את כל העפר והאבק שנתרבה סביבות הציון, והניח את בנו החולה על גבי האבק, ופתאום קם בנו על רגליו כאיש בריא, והלך עם אביו אל הקלוזי להתפלל מנחה ביחד עם אנשי שלומינו, והיה לאות ולפלא לכל אנשי שלומינו, שזכו לראות במו עיניהם גם נורא כזה, וכששאלו אותו, מאיפוא לקח עצה זאת, להניח בנו על העפר

והאבק שסביבות הציון, ענה ואמר להם בתמימות ופשיטות, הלא רביז"ל מספר במעשה החיגר, שיש אבק קדוש ששמים תחת רגלי הצדיקים, ועל ידי זה יש להם רפואה על רגליהם, ועל כן עשיתי לעצמי חשבון פשוט, איפוא נמצא אבק קדוש כזה אם לא אצל ציון רביז"ל בערב ראש השנה, שכל אנשי שלומינו באים ושופכים דמעות כמים בכיסופים ורצונות להקדוש ברוך הוא, ועל כן עשיתי כך, והקדוש ברוך הוא היה בעזרי, הרי רואים את גודל קדושת האבק של צדיקים, ואיך יכולים לזכות לרפואת הנפש והגוף על ידיהם, והשם יתברך יזכינו להיות מקורבים אל צדיקים אמיתיים באמת, ונזכה לרפואת הנפש והגוף גם יחד, אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת תולדות ה'תשס"ט

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, דיבר מוהרא"ש ג"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ה' המדבר מאמונה, ומן המים שמשם גדילה האמונה, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש ג"י, רביז"ל אומר (מוהרא"ש ג"י חזר בקיצור על כמה נקודות שבדברי רביז"ל בתורה זו), העיקר הוא האמונה, וצריך כל אחד לחפש את עצמו ולחזק את עצמו באמונה, וצריכין לחתור ולמצוא המים, שמשם גדילה האמונה, ואלו המים הם בחינת עצות שמשם גדילה האמונה, שעל ידי העצות גדילה האמונה, ועל-ידי העצות שנתגלין בעולם, דהיינו שיודעין בעולם לתן עצה לנפשם, כל אחד ואחד מה שצריך, על ידי זה גדילה האמונה, בבחינת: "עצות מרחוק אמונה אומן", ולדלות ולגלות המים, דהיינו העצות, לזה צריכין איש תבונות, בבחינת: (משלי כ') "מים עמוקים עצה בלב איש, ואיש תבונות ידלנה", כי יש מנהיגים של שקר שמכניסים גאווה בעולם, ועל ידם מתגבר תאוות ניאוף בעולם רחמנא ליצלן, וכמו שכתוב (משלי ו') ואשת איש נפש יקרה תצוד, והם גורמים נפילת האמונה חס ושלום, על כן צריכין להתקרב אל צדיקי אמת שבדור שחותרין ומגלין העצות שמשם גדילה האמונה וכו', עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה העיקר הוא אמונה, להאמין באמתת מציאותו יתברך בתמימות ופשיטות גמור, שהוא יתברך יחיד קדמון, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, ואמונה הוא יסוד ושורש הכל, כי עליו אפשר לבנות הכל, ולהמשיך על עצמו כל מיני ישועות ורפואות והשפעות טובות ברוחניות ובגשמיות, כי אמונה הוא מלשון גידול, וכמו שכתוב (אסתר ב') ויהי "אומן" את הדסה, וכשיש לאדם אמונה הוא מגדיל וממשיך לעצמו כל הישועות (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קנ"ה), אבל צריכין לעבוד על אמונה, ולהגדיל אותו מחדש בכל עת, עד שבכל יום יבוא לאמונה יותר חזקה וברורה, וכמו שכתוב (איכה ג') חדשים לבקרים רבה אמונתך, כי האמונה צריך ליגדל ולצמוח תמיד, עד שיצמח לאילן יפה ומפואר, וכשגדילה האמונה גדילה הכל, והוא כדוגמת גרעין שמכניסין אותו באדמה, אם האדמה חרושה וזרועה היטיב, ומשקין אותה במים כראוי, אזי הגרעין עושה שרשים טובים וחזקים, ושום רוח סערה לא יוכל לעקור אותו, וגודל וצומח לאילן גדול ומפואר הנותן פירות טובות ומתוקות, וכך היא האמונה שהיא שורש האדם, אם מחדשין אותה בעל עת היא נותנת באדם כוח הגודל וכוח הצומח, היינו סבלנות עצומה לסבול את הכל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קנ"ה), ויכול לעבור את החיים לשלום, כי כשאדם יודע שכל מה שנעשה עמו הכל בהשגחת המאציל העליון ברוך הוא, ואין שום בריה יכול לנגוע בו בלתי רשותו יתברך, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ויכא ל"ח): אין בריה נוגע במה שמוכן לחבירו אפילו כמלוא נימא, וכן אמרו (חולין ו'): אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה, על ידי זה יש לו סבלנות עצומה לסבול הכל, ואינו נעשה בכעס על שום בריה חס ושלום, רק מקבל כל דבר באמונה ובאהבה, ולכן מי שיש לו אמונה חייו חיים (שיחות הר"ן סי' נ"ג), כי אמונה מכניס בו שמחה, ויודע שכל מה שעובר עליו הכל לטובתו, ואפילו אם עכשיו קשה לו, יודע שלבסוף יתהפך הכל לטובה, מה שאין כן בלי אמונה, אין שום שמחה בחיים, כי בשעה שקשה לו, אין לו במה לנחם עצמו, ואפילו בשעה שטוב לו, דואג שמא חמר יאבד טובתו, וחייו מרורים מאד, על כן עיקר עבודת האדם הוא על אמונה, לחפש בעצמו איפוא אוהו באמונה, ולהגדיל אמונתו בכל עת, ואז יחיה חיים טובים ומתוקים באמת.

והנה מחמת שאמונה הוא דבר שגודל וצומח תמיד, לכן צריכין לחתור ולמצוא המים שמשם גדילה האמונה, כמו כל דבר שצריך מים ליגדל, והם העצות שמביאין האדם לאמונה, שהם כלליות התורה והמצוות, וכמו שכתוב (תהלים קי"ט) כל מצוותיך אמונה, כי כשאדם מקיים אחת ממצותיו יתברך, ובפרט כשמשמח עצמו עמו, על ידי זה נחקק בו אמונה, ומתחזק אמונתו מאד, שהרי מדת האמונה גורם לו לקיים מצוות ה' ולשמח נפשו בהם, ובפרט כשאדם עוסק בתפילה, באותו עת הוא

מתדבק באור האמונה מאד, כי אין עוד דבר שמדביק אותו באור האמונה כמו התפילה, שהרי מדבר אז נוכח פני ה' ממש, וכל מוח מחשבתו קשורה בו יתברך, וזה חוקק האמונה בקרבו מאד, וכמו שכתוב (תהלים קט"ז) האמנתי כי אדבר, וכן כתיב (שם פ"ט) אודיע אמונתך בפי, ועל ידי כל דיבור ודיבור שמדבר אל השם יתברך נחקק בו האמונה ביותר, ולכן התפילה נמשל למים, וכמו שכתוב (איכה ב') שפכי כמים לבך נוכח פני ה', כי היא ממש כדוגמת המים שמשקה הזרע, ונותן בו כוח ליגדל ולצמוח, כן התפילה משקה האמונה, ונותן לה כח ליגדל ולצמוח, והתפילה היא עיקר הסימן לאמונת האדם, כי אלמלא היה יודע ידיעה בלב שלם, 'שמלא כל הארץ כבודו', והקדוש ברוך הוא עומד בשעת התפילה, ושומע התפלה, ודאי היה מתפלל בהתלהבות גדול, והיה מדקדק מאד לכיין את דבריו (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ס"ב), ולכן עיקר העצה ליגדל האמונה הוא על ידי תפילה והתבודדות, לדבר הרבה אל הקדוש ברוך הוא בתמימות ובפשימות גמור, כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, ואז יהיה נחקק בו האמונה ביותר, ויזכה לתוספת אמונה בכל עת.

וזהו מעלת התקרבות אל צדיקים אמיתיים ולקבל עצתם, כי רביז"ל אומר בתורה זו, שצריכין "איש תבונות" כדי לדלות ולגלות המים והעצות של אמונה, וכמו שכתוב (משלי ב') מים עמוקים עצה בלב איש, ואיש תבונות ידלנה, ו"איש תבונות" הוא הצדיק שמוסר נפשו כל ימי חייו לגלות ולפרסם עצות של אמונה, ובפרט העצה של תפילה, ומעורר ומחזק נשמות ישראל לעסוק בתפילה ובהתבודדות להשם יתברך כדי שיהיה נחקק בהם אמונה, ולכן כל מי שזוכה להתקרב אליו ולקבל עצותיו הנפלאות, גם הוא זוכה להתעלות באור האמונה, ולחדש עצמו בכל עת באמונה, לא כן כשמתקרבים אל מנהיגים ומפורסמים של שקר, שמתלוצצים מן הצדיקים האמיתיים המגלים עצות של תפילה והתבודדות, אזי נסתמין ונשברין הבארות והמעיינות שמשם גדילה האמונה, ונופלין לתאוות עולם הזה והבליו, והחיים מרורים מאד רחמנא ליצלן, ולכן אשרי מי שזוכה להתקרב אל צדיקים אמיתיים המגלים עצות של אמונה בכל עת, ולשתות בצמא את דבריהם, כי אז יזכה ליגדל ולצמוח בעבודת השם יתברך, ועולמו יראה בחייו, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב (בראשית כ"ו) וישב יצחק ויחפור את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו ויסתמום פלישתים אחרי מות אברהם ויקרא להן שמות כשמות אשר קרא להן אביו, ויש להבין, על מה התורה הקדושה מספר לנו ענין חפירות הבארות שחפרו אברהם ויצחק, ואת המחלוקת והמריבות שהיה עליהם מהפלישתים, ואיזה לימוד יוצא לנו מזה, והנה על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי חפירות

הבארות של האבות הקדושים היו התגלות העצות העמוקות, שהם המים, שמשם גדילה האמונה, כי האבות הקדושים מסרו נפשם כל ימי חייהם לגלות ולפרסם האמונה בעולם, וללמד לכל באי עולם שיש אלהים חיים המחיה ומהווה ומקיים את כל הבריאה כולה, וביותר עסקו לדלות ולגלות עצות התפילה בעולם, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות כ"ו:) תפילות אבות תיקנו, כי אברהם תיקן תפילת שחרית, ויצחק תיקן תפילת מנחה, ויעקב תיקן תפילת ערבית, אבל זה לעומת זה עשה האלקים, וכמו שהם עסקו בגילוי ופירסום עצות האמונה, כמו כנגדם ליצנים ומפורסמים של שקר לסתור את דבריהם, שהם כלליות עצות אבימלך והפלישתים, שהם ליצני שבדור, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה י"ט.) פלישתים ליצנים היו, וכן אבימלך הוא מלשון "אבי מלך", אני רוצה לימלוך, שהוא המנהיג ומפורסם של שקר שאומר "אנא אמלוך" (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' י'), ובגאווה הוא מכניס תאוות ניאוף בעולם רחמנא ליצלן, כי גאווה וניאוף תלויים זה בזה, ולכן נאמר אצל אנשי פלשתים (בראשית כ"ו) וישאלו אנשי המקום לאשתו ויאמר אחותי היא כי ירא לאמר אשתי פן יהרגוני אנשי המקום על רבקה וגו', שהיו שמופים בזימה, וגם כל מקור הפלשתים היה ממקום מזוהם מאד, וכמו שכתוב ברש"י (בראשית י' פסוק י"ד) עיין שם, ולכן מיד שחפרו אברהם ויצחק בארות קדושות, שמשם יצאו עצות נפלאות של אמונה ויראת שמים, כמו כנגדם הפלישתים לסתום ולשבור בארות אלו, ולהסתיר האמונה מן העולם, אבל גודל כוחן של הצדיקים, שאף פעם אינם מתייאשים מלגלות האמונה בעולם, והם מוסרים נפשם על זה כל ימי חייהם, עד שסוף כל סוף מצליחים מאד במשימתם, ומגלים ומפרסמים שמו יתברך בכל העולם כולו, שזהו וישב יצחק ויחפור את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו, שיצחק אבינו עסק בחפירות הבארות וגילוי האמונה כמו שעשה אברהם אביו, כי אברהם היה הראש והראשון לגלות ולפרסם אלקותו יתברך בעולם, ולימד את הבריות לעמוד ולהתפלל לפני השם יתברך, ולהמשיך על עצמם אור האמונה, וכן הלך יצחק אבינו בדרכיו הקדושים, ולא היה צריך לחפש ולבקש בארות חדשות, רק לחדש הבארות שחפרו אביו, מפני שנסתמו על ידי הליצנים ובעלי תאוה שבדור, וכמו שכתוב (פסוק מ"ו) וכל הבארות אשר חפרו אביו בימי אברהם אביו סתמום פלישתים וימלאום עפר, כי המקורבים של הצדיק, הולכים עם הכח של הצדיק לגלות האמונה בעולם, אבל אחר הסתלקות הצדיק, יש כוח לליצנים שבדור לסתור דבריו ולהכחיש אותם, שזהו סתמום פלישתים וימלאום עפר, עפר הוא קליפת הליצנות הבאה מעצבות ומרה שחורה, שהוא עיקר נשיכת הנחש, שעליו נאמר (ישעיה ס"ה) ונחש עפר לחמו (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קפ"ט), ולכן וישב יצחק ויחפור את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו ויסתמום פלישתים אחרי מות אברהם, שהלך יצחק בכוחו של אברהם לדלות ולגלות הבארות מחדש,

ויקרא להם שמות כשמות אשר קרא להן אביו, כי לחם עם הליצנים שרצו לסתור את דברי אברהם אביו, וגילה ופירסם לכולם שהוא ממשיך את דרכו של אברהם אביו לגלות ולפרסם אלקותו יתברך בעולם, ולכן ויחפרו עבדי יצחק בנחל וימצאו שם באר מים חיים, שגם המקורבים של יצחק מצאו גילויים נפלאים של אמונה אצלו, שהם באר מים חיים, כי האמונה הוא עיקר החיים, וכמו שכתוב (חבקוק ג) וצדיק באמונתו יחיה, ומי שיש לו אמונה חייו חיים, אבל עדיין חזרו ונתעוררו קליפת הליצנות כנגדם עוד הפעם, וכמו שכתוב, ויריבו רועי גרר עם רועי יצחק לאמר לנו המים וגו', אבל לא התפעלו יצחק ועבדיו רק ויחפרו באר אחרת וגו' ועוד באר אחרת, עד שלבסוף נצחו אותם לגמרי, וכמו שכתוב, ויאמר כי עתה הרחיב ה' לנו ופרינו בארץ, שמעתה נזכה לפרסם שמו יתברך בכל הארץ, ולא תוכל לעצור אותנו כלל, והשם יתברך יזכינו להיות מקורבים אל צדיקים אמיתיים, ולעסוק בגילוי ופירסום האמונה, עדי נזכה לראות בגאולתן וישעותן של ישראל, בביאת משיח צדיקנו במהרה בימינו אמן ואמן.

